

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гудзя Олександра Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу сорок четвертого пункту 1 розділу I Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану“ від 24 березня 2022 року № 2145–ІХ та окремого припису підпункту 5 пункту 27 розділу X „Перехідні положення“ Земельного кодексу України

Київ
16 січня 2025 року
№ 9-2(II)/2025

Справа № 3-213/2024(425/24)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Лемак Василь Васильович (голова засідання, доповідач),
Мойсик Володимир Романович,
Юровська Галина Валентинівна,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гудзя Олександра Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу сорок четвертого пункту 1 розділу I Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану“ від 24 березня 2022 року № 2145–ІХ (Відомості Верховної Ради України, 2022 р., № 16, ст. 126) та окремого припису підпункту 5 пункту 27 розділу X „Перехідні положення“ Земельного кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Лемака В.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Гудзь О.М. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність статтям 14, 64, пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України (конституційність) абзац сорок четвертий пункту 1 розділу I Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану“ від 24 березня 2022 року № 2145–ІХ (далі – Закон № 2145) та окремий припис підпункту 5 пункту 27 розділу X „Перехідні положення“ Земельного кодексу України (далі – Кодекс).

Пунктом 1 розділу I Закону № 2145 доповнено розділ X „Перехідні положення“ Кодексу пунктом 27, який містить підпункт 5: „безоплатна передача земель державної, комунальної власності у приватну власність, надання дозволів на розроблення документації із землеустрою з метою такої безоплатної передачі, розроблення такої документації забороняється“ (абзац сорок четвертий).

Згідно з підпунктом 5 пункту 27 розділу X „Перехідні положення“ Кодексу під час дії воєнного стану земельні відносини регулюються з урахуванням таких особливостей: „безоплатна передача земель державної, комунальної власності у приватну власність, надання дозволів на розроблення документації із землеустрою з метою такої безоплатної передачі, розроблення такої документації забороняється. Положення цього підпункту не поширюються на безоплатну передачу земельних ділянок у приватну власність власникам розташованих на таких земельних ділянках об’єктів нерухомого майна (будівель, споруд), а також на безоплатну передачу у приватну власність громадянам України земельних ділянок, переданих у користування до набрання чинності цим Кодексом“.

1.1. Із матеріалів конституційної скарги вбачається таке.

Гудзь О.М. 7 лютого 2022 року звернувся до Коблівської сільської ради Березанського району Миколаївської області (далі – Коблівська сільська рада) із заявою про затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність для ведення особистого селянського господарства.

Коблівська сільська рада рішенням від 12 травня 2023 року № 31 відмовила Гудзю О.М. у задоволенні його заяви, посилаючись на те, що „під час дії воєнного стану забороняється безоплатна передача земель державної та комунальної власності у приватну власність, надання дозволів на розроблення документації із землеустрою з метою такої передачі та розроблення такої документації“.

Гудзь О.М. оскаржив рішення Коблівської сільської ради від 12 травня 2023 року № 31 до суду.

Миколаївський окружний адміністративний суд рішенням від 29 серпня 2024 року, залишеним без змін постановою П'ятого апеляційного адміністративного суду від 4 листопада 2024 року, відмовив Гудзю О.М. у задоволенні позовних вимог. Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду ухвалою від 18 листопада 2024 року відмовив у відкритті касаційного провадження.

1.2. На думку суб'єкта права на конституційну скаргу, оспорювані приписи Закону № 2145 та Кодексу є неконституційними, оскільки лише Президент України на підставі пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України уповноважений ухвалювати рішення про введення воєнного стану в Україні та запроваджувати обмеження прав і свобод людини, реалізуючи приписи статті 64 Основного Закону України. Обґрунтовуючи свою позицію, автор клопотання зазначає, що в Указі Президента України „Про введення воєнного стану в Україні“ від 24 лютого 2022 року № 64/2022 зі змінами в переліку статей Конституції України, у яких визначено конституційні права і свободи людини і громадянина, які тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть бути обмежені, не вказано статті 14 Конституції України.

До конституційної скарги долучено копії рішення Миколаївського окружного адміністративного суду від 29 серпня 2024 року, постанови П'ятого апеляційного адміністративного суду від 4 листопада 2024 року, ухвали Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 18 листопада 2024 року.

2. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55).

2.1. Гудзь О.М. просить перевірити на відповідність Конституції України абзац сорок четвертий пункту 1 розділу I Закону № 2145 та окремий припис підпункту 5 пункту 27 розділу X „Перехідні положення“ Кодексу.

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України зазначає, що приписи закону, яким до іншого закону внесено зміни, після набрання чинності є нормами закону, до якого внесено зміни. Отже, предметом конституційного контролю в цій справі є перше речення підпункту 5 пункту 27 розділу X „Перехідні положення“ Кодексу.

Водночас Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України зважає на те, що підпункт 5 пункту 27 розділу X „Перехідні положення“ Кодексу доповнено другим реченням згідно із Законом України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення системи оформлення прав оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення та удосконалення законодавства щодо охорони земель“ від 19 жовтня 2022 року № 2698–IX.

2.2. Гудзь О.М. твердить, що законодавчий мораторій, установлений першим реченням підпункту 5 пункту 27 розділу X „Перехідні положення“ Кодексу, суперечить статтям 14, 64, пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України. На думку автора клопотання, Верховна Рада України, ухваливши Закон № 2145, яким доповнила розділ X „Перехідні положення“

Кодексу пунктом 27, підпунктом 5 якого запровадила обмеження гарантованих статтею 14 Конституції України прав і свобод людини під час дії воєнного стану, обмежила його „в реалізації конституційного права на отримання земельної ділянки у власність, гарантованого статтею 14 Конституції України“.

Аналіз змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів свідчить про те, що автор клопотання акцентує лише на одному з передбачених Кодексом способів набуття права власності на земельну ділянку – на підставі її безоплатної передачі із земель державної і комунальної власності (приватизації). З урахуванням того, що безпосередньо приписами Конституції України таке право особи не встановлено, Гудзь О.М. виводить неписане (імпліцитне) право особи на набуття права власності на земельну ділянку на підставі її безоплатної передачі із земель державної і комунальної власності, яке, на його думку, має бути гарантоване Конституцією України. Однак автор клопотання не довів своєї позиції, зокрема щодо виведення такого права особи у спосіб конкретизації (специфікації) приписів *expressis verbis* Основного Закону України або ж його походження із загроз для головних конституційних цінностей (людської гідності, свободи та рівноправності).

Отже, наведені в конституційній скарзі доводи не можна вважати обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності першого речення підпункту 5 пункту 27 розділу Х „Перехідні положення“ Кодексу в розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Зазначене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Гудзя Олександра Миколайовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) першого речення підпункту 5 пункту 27 розділу Х „Перехідні положення“ Земельного кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**